

Opinia dot. osiągnięcia naukowego i dorobku naukowego, a także dorobku dydaktycznego i organizacyjnego dr med. Małgorzaty Górskiej-Ciebiady

Prof. dr hab. n. med. Andrzej Czernikiewicz

Zakład Logopedii i Językoznawstwa Stosowanego UMCS Lublin

**Opinia dot. osiągnięcia naukowego i dorobku naukowego, a także
dorobku dydaktycznego i organizacyjnego dr med. Małgorzaty
Górskiej-Ciebiady**

I. Wstęp

Dr n.med. Małgorzata Górską-Ciebiada jest obecnie adiunktem w Klinice Chorób Wewnętrznych i Diabetologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Dr Górską-Ciebiada jest absolwentką Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Łodzi – ukończyła te studia z wyróżnieniem w 2001 roku. Jest specjalistką w zakresie chorób wewnętrznych, a także diabetologii. Dr n.med. Małgorzata Górską-Ciebiada uzyskała dyplom doktorski w roku 2006 na podstawie dysertacji „Stężenie cząsteczki adhezji międzykomórkowej 1 (ICAM-1) i czynnika martwicy nowotworu α (TNF- α) w surowicy chorych na alergiczny nieżyt nosa lub chorych na astmę” (promotor - prof. dr hab. n. med. Iwona Grzelewska-Rzymowska).

II. Ocena osiągnięcia wynikającego z art.16 ust.2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym

Osiągnięcie naukowe habilitantki to cykl czterech publikacji pod zbiorczym tytułem „Badania nad występowaniem i patogenezą łagodnych zaburzeń poznawczych i objawów depresyjnych u chorych na cukrzycę typu 2 w podeszłym wieku”.

Osiągnięcie to obejmuje następujące prace:

1. Górską-Ciebiada M., Saryusz –Wolska M., Ciebiada M., Loba J.: Mild cognitive impairment and depressive symptoms in elderly patients with diabetes – prevalence, risk factors and co-morbidity. Journal of Diabetes Research 2014; 1-7

Opinia dot. osiągnięcia naukowego i dorobku naukowego, a także dorobku dydaktycznego i organizacyjnego dr med. Małgorzaty Górskiej-Ciebiady

2. Górską-Ciebiada M., Saryusz –Wolska M., Borkowska A., Ciebiada M., Loba J.:
Serum levels of inflammatory markers in depressed elderly patients with diabetes and mild cognitive impairment. PLOS One 2015Mar 20, 10(3)
3. Górską-Ciebiada M., Saryusz –Wolska M., Borkowska A., Ciebiada M., Loba J.: C-reactive protein, advanced glycation end products end products and their receptor in type 2 diabetic, elderly patients with mild cognitive impairment. Frontiers in Aging Neuroscience 2015, 7, 209
4. Górską-Ciebiada M., Saryusz –Wolska M., Borkowska A., Ciebiada M., Loba J.:
Adiponectin, leptin and IL-1 β in elderly diabetic patients with mild cognitive impairment. Metabolic Brain Disease 2015 Oct 2.

Łączna punktacja cyklu publikacji wyniosła: IF:12,036, MNiSW : 135. We wszystkich tych pracach udział habilitantki wynosił 75% lub więcej.

Habilitantka podjęła się w tymże cyklu prac pionierskiego zadania jakim było skonfrontowanie przewlekłej choroby metabolicznej jaką jest cukrzyca typu 2 z występowaniem u tych chorych łagodnego zaburzenia poznawczego (MCI) i objawów depresyjnych. Główną zaletą tych prac jest poszukiwanie czynników ryzyka wystąpienia u takich chorych MCI i objawów depresji, zarówno w rozumieniu klinicznych czynników ryzyka, jak i czynników ryzyka opartych na badaniach czynników prozapalnych, co stwarza możliwość określenia patomechanizmu MCI i objawów depresyjnych. Dodatkowy walorem tej pracy jest zwrócenie uwagi diabetologów na możliwość wystąpienia u osób w wieku podeszłym z cukrzycą typu 2 tych właśnie dwu zaburzeń psychicznych, które mogą obniżać poziom funkcjonowania poznawczego i emocjonalnego chorych, nie dając jednocześnie wyraźnych dystynktywnych objawów w rozumieniu codziennej aktywności chorych. Jednocześnie pragmatycznym celem wcześniejszej detekcji MCI i objawów depresyjnych jest skrócenie okresu nieleczonej choroby (DUI), ale także przeciwdziałanie konwersji objawów depresyjnych w epizod depresyjny, a MCI w otępienie.

W cyklu czterech prac habilitantka wykazała, że:

Opinia dot. osiągnięcia naukowego i dorobku naukowego, a także dorobku dydaktycznego i organizacyjnego dr med. Małgorzaty Górskiej-Ciebiady

1. W badanej grupie starszych chorych na cukrzycę typu 2 łagodne zaburzenia poznawcze występują u 31,5% pacjentów, objawy depresyjne u 29,7% chorych, a u 9,1% chorych można stwierdzić współwystępowanie obu tych zaburzeń psychicznych;
2. Czynnikiem zwiększającym ryzyko wystąpienia MCI i objawów depresyjnych u chorych na cukrzycę typu 2 są: samotność, płeć żeńska, palenie tytoniu, retinopatia, choroba układu krążenia, przebyty udar mózgu, większa liczba chorób współistniejących i leczenie insuliną (w rozumieniu jak sądzę ciężkości cukrzycy)
3. U podłoża MCI i objawów depresyjnych u chorych na cukrzycę typu 2 w podeszłym wieku leży przewlekły proces zapalny, co w odniesieniu do objawów depresyjnych wiązało się z wyższymi stężeniami markerów zapalnych.
4. U chorych na cukrzycę typu 2 występowanie MCI stężenia końcowych produktów zaawansowanej glikacji i ich receptora w surowicy krwi były wyższe niż u chorych bez zaburzeń psychicznych
5. Zmniejszona produkcja mediatorów przeciwzapalnych (adiponektyna) przy zwiększonym wytwarzaniu cytokin i mediatorów prozapalnych (leptyna, interleukina IL-1 β) może być odpowiedzialna za utrzymywanie się procesu zapalnego i rozwój zaburzeń poznawczych.

Sadzę, że zestaw tych czterech prac dr Małgorzaty Górskiej-Ciebiady jest znaczącym osiągnięciem, nie tylko na polu polskiej, ale i światowej diabetologii, stwarzając szanse na poprawienie jakości życia chorych na cukrzycę typu 2 dzięki wcześniejszej detekcji dysfunkcji poznawczych i objawów depresyjnych.

III. Ocena dorobku naukowego

Dorobek naukowy dr med. Małgorzaty Górskiej-Ciebiady obejmuje 28 oryginalnych publikacji naukowych, w tym 19 w czasopismach z listy filadelfijskiej (IF=42,143, suma punktów MNiSW = 520), a także 28 publikacji poglądowych, w tym 1 praca z IF (IF=1,067; punktacja MNiSW = 157). Łączny IF dr Małgorzaty Górskiej-Ciebiady wynosi 43,210 (w tym 18,789 to prace oryginalne, w których dr Górka-Ciebiada jest pierwszym autorem). Suma punktów MNiSW za publikacje naukowe w czasopismach wynosi 717, w

Opinia dot. osiągnięcia naukowego i dorobku naukowego, a także dorobku dydaktycznego i organizacyjnego dr med. Małgorzaty Górskiej-Ciebiady tym 249 punktów przypada na prace w których dr Góraska-Ciebiada jest pierwszym autorem.

Liczba cytowań habilitantki wynosi 78 według Web of Science lub 132 wg Scopus.

Indeks Hirsha habilitantki to 5 (wg Web of Science) i 6 (wg Scopus).

Pozostałe (poza wymienionym wyżej zestawem 4 prac) osiągnięcia naukowe habilitantki dotyczą następujących zagadnień:

1. Deficyty poznawcze i objawy depresyjne u osób w wieku podeszłym z cukrzycą typu 2 (prace będące wstępem do cyklu czterech prac objętych w osiągnięciu naukowym będącym podstawą w postępowaniu habilitacyjnym)
2. Badania nad patomechanizmami odpowiedzialnymi za współwystępowanie astmy i alergicznego nieżytu nosa.

Ad 1. Wyniki tych prac znalazły swoje odbicie w cyklu 4 prac będących podstawą w postępowaniu habilitacyjnym. Prace te to np. : Góraska-Ciebiada M, Saryusz-Wolska M, Ciebiada M, Loba J. Objawy depresyjne u chorych na cukrzycę typu 2 w wieku podeszłym. Geriatria 2015; 9: 15-21; Góraska-Ciebiada M, Saryusz-Wolska M, Ciebiada M, Loba J. Łagodne zaburzenia funkcji poznawczych u chorych na cukrzycę typu 2 w wieku podeszłym. Geriatria 2015; 9: 102-108.

Ad 2. Prace na tym polu to m.in.doktorat „Stężenie cząsteczki adhezji międzykomórkowej-1 (ICAM-1) i czynnika martwicy nowotworu- α (TNF- α) w surowicy chorych na alergiczny nieżyt nosa lub chorych na astmę”. W pracy tej habilitantka udowodniła , że ekspresja cząsteczki adhezji międzykomórkowej (ICAM-1) znajdującej się na komórkach nabłonka błony śluzowej dróg oddechowych i śródbłonka naczyń oraz stężenie czynnika martwicy nowotworu-a (TNF-a), który nasila ekspresję ICAM-1, są istotnie większe u chorych na alergiczny nieżyt nosa i astmę niż u chorych bez współistniejącej astmy.

Opinia dot. osiągnięcia naukowego i dorobku naukowego, a także dorobku dydaktycznego i organizacyjnego dr med. Małgorzaty Górskiej-Ciebiady

Habilitantka kontynuowała badania nad patomechanizmem chorób alergicznych układu oddechowego w ramach programu International In-Training Membership przy American Academy of Allergy, Asthma & Immunology . W pracach będących częścią tego programu wykazała m.in., że: status atopowy nie ma wpływu na późniejszy przebieg zapalenia alergicznego ; lek antyleukotrienowy- montelukast moduluje zapalenie alergiczne u chorych na przewlekły alergiczny nieżyt nosa , a terapia skojarzona tym lekiem i lekiem przeciwhistaminowym może przynosić więcej korzyści w zakresie hamowania zapalenia alergicznego i redukcji objawów nieżytowych niż stosowanie monoterapii każdym z tych leków oddzielnie .

W cyklu badań z udziałem habilitantki dotyczących udziału limfocytów regulacyjnych T w modulacji zapalenia alergicznego, wykazano, że niska ekspresja antygeny CD127, będącego receptorem dla interleukiny IL-7 na powierzchni limfocytów regulacyjnych TCD4CD25, koreluje z ekspresją czynnika transkrypcyjnego FoxP3, a jej ocena może być pomocna w izolacji limfocytów regulacyjnych z krwi obwodowej .

Prace z wyżej wymienionego pola badawczego habilitantki to np.: Gorska-Ciebiada M, Ciebiada M, Gorski P. ICAM-1 and TNF- α in asthma and persistent allergic rhinitis. Relationship with the disease severity. *Ann Allergy Asthma Immunol.* 2006; 7(1): 66 – 72;; Górská-Ciebiada M, Ciebiada M, Górski P, Grzelewska-Rzymowska I.: „Zachowanie się stężenia ICAM-1 i TNF- α w surowicy u chorych na astmę” ” IX Międzynarodowy Kongres PTA, Wisła 2006; *Alergia Astma Immunologia* 2006, tom 11, s1: 249; Górská-Ciebiada M, Barylski M, Ciebiada M. Ocena występowania atopii oraz stężenia sICAM-1 i TNF - α w surowicy chorych na astmę w podeszłym wieku. *Geriatrics* 2012; 6: 224 - 231.; Ciebiada M, Gorska-Ciebiada M, Gorski P. sICAM-1 and TNF- α in Asthma and Rhinitis: Relationship with the Presence of Atopy. *J Asthma* 2011; 48(7): 660 - 666. ; Ciebiada M, Gorska-Ciebiada M, Dubuske L, Gorski P. Montelukast with desloratadine or levocetirizine in the treatment of persistent allergic rhinitis. *Ann Allergy Asthma Immunol.* 2006; 11(5): 664 - 671.; Ciebiada M, Barylski M, Górská-Ciebiada M. Nasal eosinophilia and serum soluble intercellular adhesion molecule 1 in patients with allergic rhinitis treated with montelukast alone or in combination with desloratadine or levocetirizine. *Am J Rhinol Allergy.* 2013; 27: 1 - 5.; Gorska-Ciebiada M, Barylski M,

Opinia dot. osiągnięcia naukowego i dorobku naukowego, a także dorobku dydaktycznego i organizacyjnego dr med. Małgorzaty Górskiej-Ciebiady

Ciebiada M. Wheal and flare reactions in skin prick tests of patients treated with montelukast alone or in combination with antihistamines. *Inflamm Res.* 2014; 63(3): 191 - 195.; Ciebiada M, Kasztalska K, Gorska-Ciebiada M, Barylski M, Gorski P. Expression of IL-7 receptor in human peripheral regulatory T cells. *Arch Med Sci* 2013; 9, 3. 555-560.

Habilitantka otrzymała następujące nagrody naukowe:

Nagroda zespołowa naukowa 1-go stopnia Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi za cykl publikacji dotyczących mechanizmów regulacji i leczenia zapalenia alergicznego o łącznym IF wynoszącym 6.211. – rok 2015

Nagroda zespołowa naukowa 1-go stopnia Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi za cykl publikacji poświęconych markerom zapalenia u chorych na alergiczny nieżyt nosa o łącznym IF wynoszącym 6.533. – rok 2014

Nagroda zespołowa naukowa 2-go stopnia Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi za cykl publikacji dotyczących udziału mediatorów zapalnych w patogenezie chorób autoimmunologicznych i alergicznych o łącznym IF wynoszącym 5.338.- rok 2013

Nagroda zespołowa naukowa 2-go stopnia Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi za cykl publikacji dotyczących patogenezy i farmakoterapii astmy i alergicznego nieżyty nosa o łącznym IF wynoszącym 4.234. – rok 2012

Nagroda zespołowa naukowa 2-go stopnia za cykl publikacji Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi za cykl publikacji pt.: „Badania nad patogenezą nadreaktywności oskrzeli w chorobach alergicznych dróg oddechowych”. - rok 2007

Wyróżnienie im. Prof. Obtułowicza za rozprawę doktorską pt. "Stężenie cząsteczki adhezji międzykomórkowej 1 (ICAM-1) i czynnika martwicy nowotworu α (TNF- α) w surowicy chorych na alergiczny nieżyt nosa lub chorych na astmę" przyznana przez Polskie Towarzystwo Alergologiczne. - rok 2006

Opinia dot. osiągnięcia naukowego i dorobku naukowego, a także dorobku dydaktycznego i organizacyjnego dr med. Małgorzaty Górskiej-Ciebiady

Habilitantka jest recenzentem w następujących czasopismach naukowych: Journal of Diabetes Research – IF 2.164; PLoS One – IF 3.234; Archives of Gerontology and Geriatrics - IF 1.853; Saudi Medical Journal – IF 0.588; Geriatria .

Dr Małgorzata Górską-Ciebiada była wykonawcą w następujących programach naukowych:

kierownik grantu MNiSW dla młodych naukowców nr 502-03/8-072-03/502-64-052 pt. „Ocena zależności między stężeniem mediatorów zapalenia a stopniem wyrównania cukrzycy u osób w podeszłym wieku oraz u młodszych chorych na cukrzycę typu 2” – lata 2012-15;

udział w grantie (wykonawca) pt., „Badania nad związkami patogenetycznymi chorób alergicznych układu oddechowego” – praca własna nr 502-11-045 – lata 2003-5

Oceniając tę część dorobku naukowego habilitantki należy stwierdzić, że w obu obszarach jej zainteresowań naukowych , tj. deficyty poznawcze i objawy depresyjne u osób w wieku podeszłym z cukrzycą typu 2 i badania nad patomechanizmami odpowiedzialnymi za współwystępowanie astmy i alergicznego nieżytu nosa, zostały one przez nią opracowane kompleksowo , z wykorzystaniem nie tylko badań klinicznych, ale również badań psychometrycznych i badań podstawowych. Podkreślam jeszcze raz spójność metodologiczną tych prac, ale także ich multidyscyplinarność. Potwierdzam wreszcie, że dorobek naukowy dr Małgorzaty Górskiej-Ciebiady przekracza znacznie, w aspekcie bibliometrycznym, wymagania stawiane w przewodzie habilitacyjnym.

IV. Ocena działalności organizacyjnej

Habilitantka aktywnie uczestniczy w działalności Łódzkiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego i w organizowanych przez Towarzystwo spotkaniach naukowych. W 2015 r. zorganizowała i prowadziła Sesję Edukacyjną dla pielęgniarek i edukatorów diabetologicznych w ramach V Konferencji im. JW. Grotta: „Diabetologia oparta na faktach” oraz VIII Konferencji: „Nowości w Diabetologii”. W 2013 r. uczestniczyła w

Opinia dot. osiągnięcia naukowego i dorobku naukowego, a także dorobku dydaktycznego i organizacyjnego dr med. Małgorzaty Górskiej-Ciebiady pracach Komitetu Organizacyjnego XIV Zjazdu Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego odbywającego się w Łodzi.

V. Ocena działalności edukacyjno-dydaktycznej

Habilitantka od 2002 r. prowadziła praktyczne zajęcia przy łóżku chorego oraz wykłady i seminaria dla studentów Uniwersytetu Medycznego. Habilitantka prowadzi od 2006 r. prowadzi działalność dydaktyczną w ramach Kliniki Chorób Wewnętrznych i Diabetologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Od 2006 roku prowadzi zajęcia w języku angielskim z zakresu diabetologii dla studentów anglojęzycznych 4 i 6 roku Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego. Prowadziła także wykłady w ramach kursu specjalizacyjnego „Postępy w diabetologii” przeprowadzonego w Klinice dla lekarzy specjalizujących się w diabetologii. Dr Małgorzata Górską-Ciebiada była promotorem 2 prac licencjackich i jednej pracy magisterskiej, a także recenzentem jednej pracy magisterskiej i kilku licencjackich.

VI. Podsumowanie

Stwierdzam, że przedstawione mi do oceny: osiągnięcie naukowe, dorobek naukowy, dorobek organizacyjny i dydaktyczny dr med. Małgorzaty Górskiej-Ciebiady spełniają kryteria stawiane osobom ubiegającym się w postępowaniu o stopień doktora habilitowanego nauk medycznych. Pani dr Małgorzata Górską-Ciebiada przedstawiła kompleksowy i spójny zestaw prac jako szczególne osiągnięcie naukowe dotyczący współchorobowości cukrzycy typu 2 w wieku podeszłym i łagodnych zaburzeń poznawczych (MCI), a także objawów depresyjnych, wyodrębniając czynniki ryzyka występowania tych zespołów psychopatologicznych w tej grupie. Sądzę, że pragmatycznym osiągnięciem tych prac jest wczesna detekcja zarówno MCI i objawów depresyjnych w grupie osób w wieku podeszłym z cukrzycą typu 2. Jednocześnie bardzo wysoko oceniam tę część szczególnego osiągnięcia naukowego, w której habilitantka przedstawiła patomechanizm zaburzeń poznawczych i objawów depresyjnych. Również jej badania nad patomechanizmami odpowiedzialnymi za współwystępowanie astmy i alergicznego nieżytu nosa wnoszą nowe ciekawe informacje, z zastosowaniem pragmatycznym – diagnostycznym i terapeutycznym. Habilitantka jest dojrzałym projektantem badań naukowych, charakteryzuje się wizją badawczą, ale i znaczącą

Opinia dot. osiągnięcia naukowego i dorobku naukowego, a także dorobku dydaktycznego i organizacyjnego dr med. Małgorzaty Górskiej-Ciebiady rzetelnością w realizacji tych badań. Również jej dorobek organizacyjny i dydaktyczny spełnia warunki dopuszczenia do postępowania na stopień doktora habilitowanego.

Dlatego też wnoszę o dopuszczenie Pani dr med. Małgorzaty Górskiej-Ciebiady do dalszego postępowania na drodze uzyskania przez Nią stopnia doktora habilitowanego nauk medycznych.

Lublin, 26.03.2016

Prof. zw. dr hab. Andrzej Czernikiewicz

prof. zw. dr hab. Andrzej Czernikiewicz